

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Sto godina samoće za naftu na tržištu goriva.....OVDE
- Elektromobil daleko od konkurentnosti nafti.....OVDE
- Rekordna investiranja fondova u nezavisne proizvođače nafte.....OVDE
- Potrošnja nafte raste najbržim ritmom u poslednjih deset godina.....OVDE
- Novi rekord u izvozu ruske nafte u KinuOVDE
- Indija i Kina zainteresovane za udeo u Rosnjeftu.....OVDE
- Kineski CNPC i indijski ONGC viđeni kao budući suvlasnici Rosnjefta.....OVDE
- Igor Sečin demantuje: Ne pregovaramo ni sa Kinezima, niti sa Indusima.....OVDE

GAS:

- Gazpromu neki od poslova Shell-ove BG grupe?.....OVDE
- Socar: Jasna profitna računica projekta Južnog gasnog koridora.....OVDE

REGION:

- Rumunija na pragu ponovnog rasta proizvodnje nafte.....OVDE
- Rumunske otkrivene offshore rezerve gasa dovoljne za 20 godina.....OVDE

Još sto godina samoće za naftu na čelu tržišta gorivima

NJUJORK - Portal *Seeking Alpha* u analizi o budućnosti proizvodnje nafte, rađenoj na osnovu rezultata upravo objavljenog autorativnog Godišnjeg statističkog energetskeg pregleda kompanije BP, dolazi do sledeća dva zaključka:

- Ako se nastave sadašnji tokovi cena nafte, na kratak rok ne treba očekivati dramatičke promene u odnosu rezervi i proizvodnje
- Ekonomika alternativnih izvora energije kao konkurencije nafte, posebno u sektoru transporta, ne pretstavlja ozbiljnu pretnju jer na dugi rok živimo u svetu fosilnih goriva

Podaci iz Pregleda kompanije BP pokazuju uvećanje rezervi nafte i odnosa rezervi prema proizvodnji, pa možda ne bi bilo pogrešno projektovati da svet neće biti lišen ove energetske sirovine stotinu godina od danas, piše analitičar portala. Najdramatičnije promene u porastu rezervi dogodile su se u vreme stabilnog cenovnog režima između 2005. i 2015. godine kada se nafte u proseku prodavala iznad 85 dolara po barelu, iako proizvodnja nije pokazala bilo kakav znak

Godina	1995	2005	2015
Globalne rezerve u milijardama barela	1127	1374	1698
Globalna proizvodnja u milionima barela/dan	82	83	92
Broj godina do iscrpljivanja rezervi	37.7	45.4	50.7

usporavanja. Analiza konstatuje da je za odnos rezervi i proizvodnje nafte bitno da se cene barela održe na dobrom ekonomskom nivou. Ne da budu previsoke, jer bi to podstaklo proizvodnju alternativnih goriva. S druge strane niske cene nafte u odnosu na alternativne izvore, izazvale bi veću potrošnju i samim tim crpljenje depozita ove strateške energetske sirovine.

Elektromobil daleko od konkurentnosti nafte

NJUJORK - Što se tiče konkurencije električnih automobila, nedavna studija koju je objavio *The Journal of Economic Perspectives* pokazuje da: (1) Čak i sa cenom nafte od 100 dolara, cene akumulatora koji skladište energiju potrebnu za elektromobile moraju da budu smanjene tri puta u odnosu na sadašnje. Studija je naime pokazala da sa cenom akumulatora od 325\$ po kWh, jeftinije je koristiti naftu kao pogonsko gorivo čak i da vrednost barela dostigne 350\$. Poređenja radi, pri sadašnjim cenama nafte od 55 dolara, vrednost baterije, odnosno akumulatora za elektromobil morala bi pasti na 64\$ po kWh.; (2) Vreme punjenja automobila na električni pogon mora biti skraćeno i (3) Električna enegija koja se troši za punjenje akumulatora mora da ima dovoljno nizak sadržaj ugljendioksida u odnosu na naftu.

 NIS FUTURE
AT WORK

NIS.EU

Rekordna investiranja fondova u nezavisne proizvođače nafte

NJUJORK - Franklin Templeton Investments, upravljač investicionih fondova sa aktivom od 740 milijardi dolara, preliva sredstva u akcije nezavisnih naftnih istraživačkih i proizvođačkih (E&P) kompanija, računajući da će cene nafte dodatno da porastu. Kompanija sa sedištem u Kaliforniji, koja preko desetina fondova spada među najveće deoničare E&P i trgovačkih kolosa poput BP-a, Glencore-a, Totala i Chevrona, veruje da cena barela od 50 dolara nije dovoljno visoka da podstakne i poveća proizvodnju nafte kako bi zadovoljila buduću potrošnju. „Potrebne su nam veće cene“, kaže „Frederick Fromm, podpredsednik u Franklinu zadužen za investiranje kompanije u prirodne izvore. „Na duži rok, potrebna je cena od barem 65 dolara za barel“, dodaje on.

Kompanija se odlučila na prebacivanje sredstava u nezavisne E&P kompanije, uključujući američke proizvođače nafte iz škriļjaca, ocenjujući da će oporavak se cena nafte najviše osetiti na vrednosti tog sektora, najteže pogođenog padom cena ove sirovine od sredine 2014. Trenutno robni fondovi pod kontrolom Franklina ukupno 41% svojih sredstava imaju investirane u E&P kompanijama, piše Bloomberg. Istovremeno Franklin je smanjio svoje investicije u nekim od najvećih svetskih naftnih kompanija, poput Exxon Mobil-a i BP-a. Bloomberg navodi da su investitori sa Wall Street-a slili milijarde dolara u američke nezavisne naftne kompanije koje su prikupile više od 20 milijardi dolara novog kapitala od početka ove godine, bezmalo koliko u istom periodu 2015. Fromm kaže da bi cene nafte mogle da se smeste u rasponu između 65 i 85 dolara. Donja granica označava nivo potreban da podstakne investiranje u novu proizvodnju, dok gornja predstavlja stepen na kome bi američka proizvodnja nafte iz škriļjaca ponovo mogla da preplavi tržište. „Možemo li obezbediti dovoljnu proizvodnju sa barelom od 50 dolara? Moje mišljenje je da ne možemo“, kaže Fromm.

Transnafta
www.transnafta.rs

Potrošnja nafte raste najbržim ritmom u poslednjih deset godina

LONDON - „Vrhunac u potrošnji nafte“ je posao moderan koncept među zaštitnicima čovekove sredine ali podaci pokazuju da potrošnja te fosilne energetske sirovine raste najbržim ritmom u poslednjih deset godina, bez pokazivanja znakova usporavanja, piše u utorak **Reutersov** naftni ekspert John Kemp. U informaciji prosleđenoj u utorak i ovom izdanju Nacionalnog naftnog komiteta Srbije, Kemp piše da je globalna potrošnja nafte porasla za bezmalo 1,9 miliona barela na dan (mbd) u 2015., odnosno najviše u jednoj godini od 2004.

Većina prognostičara očekuje da potrošnja nafte ove godine poraste za dodatnih 1,5 mbd, a slično itokom 2017. Kemp navodi da je u zemljama OECD, sudeći po podacima iz autoritativnog statističkog godišnjaka kompanije BP, potrošnja uistinu dostigla vrhunac još 2005. godine, jer je iza toga - usled visokih cena, mera energetske efikasnosti i produženog perioda ekonomske stagnacije - opadala u sedam od devet posmatranih godina do 2014. S druge strane, u istom periodu je u ne-OECD zemljama je potrošnja nafte uvećana za više od 13 mbd, ili u proseku za bezmalo 1,5 mbd godišnje. U 2015. je, usled niza parametara ekonomskog rasta i zbog niskih cena, rast potrošnje nafte i u OECD zemljama obnovljen prvi put od 2005. Ukupno je u deset godina do 2015. potrošnja nafte u svetu ukupno porasla za više od 10 mbd, zahvaljujući isključivo potražnji u zemljama u razvoju u usponu. U Kini za 5,1 mbd, Indiji za 1,6 mbd, Saudijskoj Arabiji za 1,7 i Brazilu za 1 mbd. Rezultat toga je da je danas 10, od 20 zemalja koje najviše troše nafte van OECD-a.

Zaštitnici klime i dalje tvrde da je neizbežan početak pada u globalnoj potrošnji nafte i da će se to dogoditi u narednih 10-20 godina. Kemp međutim smatra da se oni nerealno oslanjaju na potencijal vozila na električni pogon i na povećanje efikasnosti u potrošnji goriva, a zanemaruju efekat budućeg rasta tržišta u nadolazećim ekonomskim gigantima, sa stotinama miliona ljudi koji tek treba da kupe prve automobile, i krenu na putovanja o čemu su do sada mogli samo da maštaju.

Indija i Kina zainteresovane za udeo u Rosnjeftu

MOSKVA - Za privatizaciju Rosnjefta, zainteresirani su investitori iz Kine i Indije, rekao je novinarima ministar privrednog razvoja Ruske Federacije, Aleksej Uljukajev. "Oni nisu jedini", - rekao je ministar odgovarajući na pitanje novinara. Ministarstvo privrednog razvoja je prošle nedelje dobilo mišljenje od konsultantske firme italijanske banke Intesa, s predlozima za privatizaciju ruskog državnog naftnog kolosa. Uljukajev je u petak u kuloarima Međunarodnog ekonomskog foruma u Sankt-Peterburgu rekao novinarima, kako je izlistavanje određenog malog paketa akcija na berzi moguće, ali ne i idealan način privatizacije Rosnjefta. Nije isključena glavna opcija, a to je prodaja 19.5 % državnog udela u Rosnjeftu, strateškim investitorima." Predstavnici kineskih i indijskih firmi ranije su rekli da su spremni da istraže opciju privatizacije Rosnjefta. Za 19.5 % udela u Rosneftu, država očekuje oko 9.3 milijarde evra. **Interfax**.

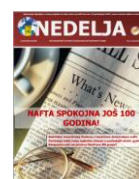

Kineski CNPC i indijski ONGC viđeni kao budući suvlasnici Rosnjefta?

MOSKVA - **Bloomberg** piše, pozivajući se na upućene izvore, da su interesenti za kupovinu ruskog državnog udela u Rosnjeftu kineski CNPC, poznat i pod imenom PetroChina i indijska kompanija ONGC, ali će Rosnjeft ostati vlasnik kontrolnog udela. Agencija nije na ovo uspjela da dobije komentar od bilo koje od pomenutih strana. Rosnjeft je odavno pokazao nameru da izvozi sirovu naftu u Kinu. On je sa CNPC-om formirao zajedničko ulaganje u gradnju rafinerije u Tjandinu, koja bi trebalo da proradi u 2019. sa kapacitetom prerade od 16 miliona tona. Ranije je objavljeno i da je ruska kompanija ponudila kineskom partneru udeo u istočno-sibirskom proizvođaču nafte Tass-Jurjahu čije rezerve se procenjuju na blizu milijardu barela.

Igor Sečín demantuje: Ne pregovaramo ni sa Kinezima, niti sa Indusima

MOSKVA - Čelnik Rosnjefta Igor Sečín u sredu je demantovao informacije da su u toku pregovori o prodaji državnog udela u njegovoj kompaniji kupcima iz Kine i Indije. „Nismo u pregovorima sa kineskim i indijskim kompanijama. Ovo je vladina kompanija i od vlade nismo dobili takvo naređenje“, kazao je generalni direktor Rosnjefta radiodifuznom kanalu **Rosija 24**.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

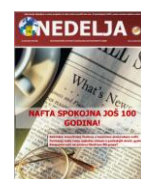
Novi rekord u izvozu ruske nafte u Kinu

PEKING - Kineski uvoz sirove nafte iz Rusije dostigao je rekordnih 5,245 miliona tona u maju, ili oko 1,24 miliona barela na dan (bd), što je čak 33,7% više nego u istom mesecu 2015., pokazuju u utorak objavljeni podaci kineske carinske službe. Istovremeno su, praktično za isti procenat, porasle i isporuke drugog po velični snabdevača Kine naftom, Saudijske Arabije, na oko 961.000 bd, ili 33,6% iznad nivoa iz maja 2015. Uvoz iz Irana porastao je za nešto ispod 20%, na oko 620.000 bd, prenosi **Reuters**.

The infographic features a central collage of images: a large oil storage tank with the Naftachem logo, a river with a barge, a gas processing plant, and a gas station. Text elements include: 'NAFTACHEM' at the top; '20 mil. litara KAPACITET SKLADIŠTA' (20 million liters storage capacity) next to the tank; '7 REČNIH PLOVILA' (7 river barges) next to the barge; 'KAMIONI CISTERNE' (Tanker trucks) next to a truck; '12 BENZINSKIH STANICA' (12 gas stations) next to a gas station; 'AdiDIZEL ADITIVIRANI EVRODIZEL POSLEDNJE GENERACIJE' (AdiDizel Eurodizel last generation) next to a gas cylinder; and 'NAFTACHEM PETROL' at the bottom right. A dark red banner at the bottom contains the word 'GAS'.

Gaspromu neki od poslova Shell-ove BG grupe?

MOSKVA – Gasprom bi mogao dobiti kontrolu nad nekim od poslova koje je Shell ove godine dobio kupovinom kompanije BG grupa, saopštio je potpredsednik ruske kompanije Aleksandar Medvedev. On je u intervjuu za **Reuters** objavljenom u ponedjeljak rekao da će poslovi BG-a biti uključeni u dogovor o razmeni aktive između Gasproma i Shella, koji je najavljen prošle godine. Medvedev nije precizirao o kojoj aktivnosti se radi, niti gde su ti poslovi locirani. „Posao je u toku, progres je učinjen i finalni rezultat je iza ugla – izvesno je da će dogovor biti postignut do kraja godine, ako ne ranije“, kazao je Medvedev. „Jasno, i BG poslovi su u korpi“, podvukao je on. Shell je inače pre nedelju dana potpisao sa Gaspromom dogovor o zajedničkoj studiji za gradnju 10 milijardi dolara vredne elektrane na gas na obali Baltika, u sklopu njihovog strateškog partnerstva koje takođe predviđa razmenu aktive. Medvedev je, s druge strane, najavio da će do kraja godine biti realizovan i dogovor o razmeni aktive sa austrijskom OMV-om, koji uključuje polja austrijske kompanije u Severnom i Norveškom moru.

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

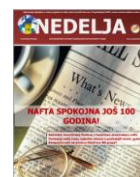
Socar: Jasna profitna računica projekta Južnog gasnog koridora

BAKU – Azerbejdžan se nada da će u najboljem slučaju njegovi profiti od Južnog gasnog koridora (SGC) premašiti 50 milijardi dolara, piše u utorak *Natural gas Europe*. Iz azerbejdžanske državne naftne kompanije Socar rečeno je ovom portalu da bi i u slučaju najnepovoljnijeg scenarija, azerbejdžanski udeo u profitu od SGC-a iznosio 30 milijardi dolara tokom preko 25 godina trajanja već sklopljenih ugovora sa kupcima budućeg gasa. SGC projekat čine razvoj druge faze gigantskog gasnog polja Šah Deniz (SD2), uključujući proširenje Južnokavkaskog gasovoda, gasovod Tanap i Transjadranskog gasovod- TAP.

Azerbejdžan imao udeo od 16,7% u projektu Šah Deniz, 58% u Tanapu i 20% u TAP-u. Ukupna cena projekta SGC očekuje se da premaši blago 39 milijardi dolara, od čega bi 9 milijardi podneo Azerbejdžan. U zamenu, zemlja očekuje zaradu od 30 do 50 milijardi, u zavisnosti od cena nafte dodatih prihoda od tranzita drugim snabdevačima preko infrastrukture SGC-a, saopšteno je iz Socara. SD2 je projektovan da proizvodi 16 milijardi kubnih metara gasa godišnje, od čega bi – počev od 2020. – 6 milijardi išlo

Turskoj, a ostatak od 2021. na tržište EU. SD2 će takođe dodatno proizvoditi 70.000 barela dnevno kondenzata gasa. Socar navodi da, čak i zanemarujući prihode od izvoza gasa i od tranzita, a računajući prosečnu cenu nafte od 60 dolara u periodu 2020.-2030., deoničari SGC-a bi trebalo da imaju prihod od 26 milijardi dolara samo od izvoza kondenzata gasa u deset godina. Sa cenom nafte od 80 dolara, zarada skače na 35 milijardi dolara. SGC je projektovan da ostane aktivan u periodu od 50-60 godina.

REGION

Rumunija na pragu ponovnog rasta proizvodnje nafte

BUKUREŠT - Posle tri godine pada, proizvodnja nafte u Rumuniji doživeće rast već od 2017. godine, pokazuju podaci iz poslednje projekcije energetskog bilansa te zemlje, koje je pripremila Nacionalna komisija za ekonomske prognoze (CNP). Proizvodnja nafte u Rumuniji smanjena je 1,9 odsto u 2014, pa dodatnih 5,4 odsto u 2015 i očekuje se da će ove godine biti umanjena za još 0,8 procenata, stoji u dokumentu CNP-a. Međutim, taj trend će se preokrenuti iduće godine i održati pravcem rasta, navodi isti izvor. U 2017. godini rumunska proizvodnja nafte bi trebalo da se uveća za 1,7 odsto u poređenju sa ovom godinom i taj ritam rasta će se zadržati u 2019. i 2019. godini, prenosi *Romania Journal*.

Rumunske otkrivene offshore rezerve gasa dovoljne za 20 godina

BUKUREŠT - Rezerve prirodnog gasa koje su u rumunskim vodama Crnog mora otkrili američki ExxonMobil i ruski Lukoil ukupno bi mogle obuhvatiti do 130 milijardi kubnih metara, smatraju rumunski stručnjaci. Te bi rezerve mogle biti iscrpljene za 20 godina pod uslovom da se u međuvremenu ne otkriju druge. Ipak, tehnički zahtevna proizvodnja s offshore-polja u Crnom moru može početi tek kada se uveća sadašnja, niska cena prirodnog gasa i - s druge strane - kada se rumunski gasovodni sistem poveže s drugim sistemima u regionu, javlja rumunski portal *'Nine o' Clock'*.

Informacije o
carinskim
propisima

Informacije o
porezima

Izrada
biznis
planova

Pomoć oko
projekata
za EU

Pravna pomoć
i ljudski
resursi

Pomoć
prilikom
izvoza

Podrška u
traženju poslovnih
partnera

Istraživanje
stranih
tržišta

Pomoć
pri pokretanju
biznisa

Kako da pokrenem sopstveni posao?

Pozovite nas
011/33 00 910

**NOVA KOMORA. NOVE USLUGE.
ZA SMART BIZNIS**

www.pks.rs

**PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE**

1857

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave